

Άργος Τύπου
Από το 1911

Εταιρεία Διαχείρισης
Αποκομμάτων Τύπου

Πηγή: ΝΕΑ
Ημερομηνία: 19/4/2003
Σελίδα: 26

Πόσο μοιάζει ο πόλεμος στο Ιράκ με τη μικρασιατική εκστρατεία;

Απόδραση από τον εφιάλτη

ΠΕΡΙΠΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 8 ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ ΠΑΙΧΤΗΚΕ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑ ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΜΕ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΤΟΥΤΕΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ. ΟΠΩΣ ΤΩΡΑ, ΕΤΣΙ ΚΑΙ ΤΟΤΕ, ΕΙΧΑΝ ΒΑΛΕΙ ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΟ ΤΟΥΣ ΟΙ ΒΡΕΤΑΝΟΙ. ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΤΟΤΕ, ΠΡΩΤΟ ΤΟ ΒΙΟΛΙ ΔΕΝ ΕΠΑΙΖΑΝ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ. ΕΠΑΙΖΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ. ΠΡΩΤΑΡΧΕΣ ΣΤΟΝ ΑΧΑΡΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΗ, ΕΜΕΛΛΕ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ ΤΟ ΠΚΟ ΒΑΡΥ ΤΙΜΗΜΑ

Γράφει ο Πέτρος Τασσόπουλος

Ασφαλώς και δεν πρέπει να παρασυρθούμε σε απλουστεύσεις. Οι διαφορές τής μικρασιατικής εκστρατείας με την εισβολή στο Ιράκ είναι εξίσου μεγάλες με τις ομοιότητες. Όμως το διάγραμμα είναι κοινό και διακριτικό. Συχνά, στον πόλεμο η δικαιοσύνη της απειλοκλής αποδεικνύεται πιο οδυνηρή και χρονοβόρα από τη δικαιοσύνη της εμπλοκής. Εύκολα μπαίνεις, δύσκολα βγαίνεις. Στη δική μας περίπτωση τον ρόλο της Κασσάνδρας έπαιξε ο Ιωάννης Μεταξάς. Ο μετέπειτα δικτάτορας – και αβερτάπητα συμπλεγματοκός, σύμφωνα με τις καταγραφές στα «Ημερολόγια» του – ήταν ένας από τους πιο προσγειωμένους και τους πιο διορατικούς ανώτατους Έλληνες αξιωματούχους. Όταν ο φίλος του προσέφερε το μήλο, ήπιε την αρχιστρατηγία κατά την εκστρατεία ή την αρχηγία του Γενικού Επιτελείου, ο Μεταξάς αντιτάθηκε στον πειρασμό (γλίτωσε έτσι και τη μοίρα του Χατζηναστί, που υπήρχε μαζί με τους άλλους πέντε «υπεύθυνους της καταστροφής» στα έξι βήματα) και απολόγησε πλήρως την άρνησή του. Οι Έλληνες, κουρασμένοι ήδη – το 1920 συμπληρώναν οκτώ χρόνια στα πεδία των μαχών –, παρά την ελαφρά αριθμητική τους υπεροχή έναντι των Τούρκων, δεν διέθεταν τη συντριπτική υπεροπλία που χρειαζόταν για την πρόσσπιση μιας τόσο εκτεταμένης συνοριακής γραμμής, με δεδομένες τις εχθρικές διαθέσεις του ντόπιου πληθυσμού – μόνο στην «γκασουρίκη» Σμύρνη υπερτερούσαμε πληθυσμιακά – και μια ακανθώδη ενδοκράτα, όπου θα εύρισκαν καταφύγιο εις το διηνεκές οι άτακτοι του Κεμάλ. Με δύο λόγια; Ακόμη και αν κερδίζαμε τον πόλεμο, μας πε-

Η Σμύρνη καίγεται. Μέσα από το βιβλίο του Μάικλ Λιουέλλιν Σμιθ αποδίδεται μεταθανάτια δικαιοσύνη απονέμεται στον Βενιζέλο, που άνοιξε τους ασκούς του Αιόλου και επικείρσε ματαιώς κατόπιν να τους ξανακλείσει

ρίμεναν εκατό χρόνια αναρτοπόλεμου.

Γιατί παρασυρθήκαμε λοιπόν σε αυτή την κουζουλιάδα; Μας παραμύθησαν πράγματι οι Μεγάλες Δυνάμεις και μας παρέδωσαν έπειτα ακάλυπτους στους τσέτες; Το παλιό παραμύθησε πουν – αν δώσουμε βάση στον Άγγλο διπλωμάτη Μάικλ Λιουέλλιν Σμιθ, που υπογράφει το εξάισιο «Όραμα της Ιωνίας» – δεν είναι τόσο ξεκάθαρο όσο το θέλει η λαϊκή μυθολογία. Κατ' αρχάς είναι λάθος να βάζουμε στο ίδιο τσουβέλι όλες τις Μεγάλες Δυνάμεις, την επαύριον του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Ιταλία ήταν πάντοτε εχθρική προς τα σχέδιά μας – είχε τις δικές της βλέψεις στα ιωνικά παράλια. Η Γαλλία του Κλεμανσώ ήταν ουδέτερη. Η Αμερική του Γούντροου Ουίλσον, του πατέρα της «αυτοδιάθεσης» των εθνών, αμφιταλαντευόταν ανάμεσα στις νεόκοπες ηθικές της αξίες – που τόσο βάναναισα θα καταπατίσει στο μέλλον – και τα γεωστρατηγικά της συμφέροντα. Ήθελε και δεν ήθελε να ενθαρρύνει την Ελλάδα. Ποιος είχε

Michael Llewellyn Smith
ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ
1919-1922

ΜΠΦ: ΔΙΝΑ ΚΑΣΑΛΑΓΙΑ
ΕΚΔ: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ 2002
ΣΕΛ: 680, ΤΙΜΗ: 27€

ταχθεί στο πλευρό μας αναφανδόν; Μόνον η Βρετανία. Ο πρωθυπουργός τής Βρετανίας, για την ακρίβεια, ο Λόιντ Τζωρτζ – αγνούνας προκλητικά τις συστάσεις και τον σκεπτικισμό του Φόρεϊν Όφισ. Ο Λόιντ Τζωρτζ ήταν «ερωτευμένος» με τον Βενιζέλο. Πίστευε στο άστρο του Κρητικού, όπως πίστευε και στο άστρο της Ελλάδας. Την οραματιζόταν σαν μια μεγάλη περιφερειακή δύναμη, προσδεμένη στο βρετανικό άρμα. Από την πλευρά του ο Βενιζέλος ήταν έτοιμος να θυσιάσει και την Καβάλα αν κατάφερνε έτσι να εξευμενίσει τους Βουλγάρους και ν' αποδεσμεύσει στρατεύματα για τη μικρασιατική εκστρατεία. Δεν περίμενε ότι θα γυρίσουν όλα ανάποδα. Ότι θα χάσει τις εκλογές. Ότι θα δοθεί έτσι και το πρόσχημα στις Μεγάλες Δυνάμεις για να «πι-

φούνται μονάχοι οι λεπτεπλεπτοι διπλωματικοί ελληνοί. Ο Σμιθ μεταθέτει διαρκώς το αφηγηματικό κέντρο βάρους – από τις προυέτες των πρεσβευτών στις ιντριγκες του Δικασμού και από τα μαζικά σφαγεία του μετώπου στις προσωπικές τραγωδίες Αποσωπημένες προσωπικότητες – όπως ο Υπάτος Αρμοστής της Σμύρνης Αριστέιδης Στεργιάδης, που προσπάθησε να επιβάλει διά της ράβδου την ισονομία σε χριστιανούς και μουσουλμάνους, για να προκαλέσει την μίσην αμοφτέρων – ξαναβρίσκουν εδώ τις σωστές τους διαστάσεις. Μεταθανάτια δικαιοσύνη απονέμεται τόσο στον Βενιζέλο – που άνοιξε τους ασκούς του Αιόλου και επικείρσε ματαιώς κατόπιν να τους ξανακλείσει – όσο και στον πολιτικό του αντίπαλο, τον Δημήτριο Γούναρη – που κληρονόμησε έναν ανεπιθύμητο πόλεμο και πλήρως αυτός τα σπασμένα. Τα σπένερα της Ιστορίας κάλυψαν αναριθμητά ιδιωτικά «κισμέτ», αλλά έφεραν στην επιφάνεια ένα δημόσιο όφελος: την Ελλάδα με την εθνική συνοχή που γνωρίζουμε σήμερα. Παρόμοιο όφελος στο δύστυχο Ιράκ, δεν πρόκειται να προκύψει.

μωρήσουν» την Ελλάδα του «γερμανόφιλου» βασιλιά Κωνσταντίνου και να συνδράμουν τον ανερκόμονο Κεμάλ, προτού ο τελευταίος αναγκασθεί τους μπουσεβίκους. Στο «Όραμα της Ιωνίας» δεν χαρτογρά-

ΑΛΗΘΙΝΗ ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ...

«Αυτή η ιστορία μάς γυρίζει πίσω στην κλασική εποχή. Είναι αληθινή αρχαία τραγωδία, με την Τύχη πρόθυμη θεραπαινίδα της Μοίρας. Όσο κι αν η ελληνική φυλή έχει αλλάξει κατά το αίμα και το ποίον της, τα χαρακτηριστικά της τα βρίσκουμε απaráλλακτα από τον καιρό του Αλκιβιάδη [...] Το αμοιβαίο παιχνίδι ανάμεσα στην αγάπη των Ελλήνων για την πολιτική και στην επιρροή που ασκούσε πάνω τους ο Βενιζέλος αποτελεί τη δράση του έργου. Το σκηνικό και ο φωτισμός είναι ο Μεγάλος Πόλεμος και το θέμα: "Πώς η Ελλάδα κέρδισε την αυτοκρατορία των ονείρων της ερήμην της και πώς την απέρριψε όταν ξύπνησε"».

(Winston Churchill)

βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ

ΠΛΑΤΩΝ ΜΑΛΛΙΑΚΑΣ
Η εξομολόγηση του συλλέκτη
Μυθιστόρημα

Με σοφική την εδράνη και ουδέποτε ορκοδωμένη την απεγνωσμένη προσπάθεια που από τη μέση και του «Πλάτων» Μαλλιάκας, έβγαλε να τονίσει τον ενδοκράτη της μεσοπόλεμου εποχής, κερδιστά. Ένα λαμπρό κείμενο που επισημαίνει τη σημασία της αυτοκριτικής του συγγραφέα ως κριτικού.

ΕΥΧΕΡΩΝΗ ΒΑΛΗΝΗ ΚΗ ΡΕΖΟΥΡΑΡΙΑ
info@hestia.gr • www.hestia.gr